

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๒๗๓
วันพฤหัสบดี ที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายจรูญ สิงห์เสนี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกฤษณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๘. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๙. นายเจียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๐. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๑. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๒. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๓. พลตรี วีระ โรจน์นาค	กรรมการ
๑๔. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๕. นายอัษฎพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๖. พลเอก อภิภูพ จริญญาพานิช	กรรมการ
๑๗. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๘. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นางจรี วิจิตรวาทการ	(ลาการประชุม)
๒. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายวราห์ เท่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ รำริน

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการ ๓

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นางกาญจนารัตน์ สิริโรจน์

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

นางสุภัทรา เชื้อรอด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางชื่นสมน นิวาทวงษ์

ผู้อำนวยการกองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน

๒. นางสาวสุจิตตา มโหธร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๓. นายวิษณุพล ฉวีวรรณ

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

ผู้ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเชิญมาร่วมประชุม

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

๑. พลตำรวจเอก วัชรพล ประสารราชกิจ

ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

๒. นายสุรศักดิ์ ศิริวิเชียร

กรรมการ ป.ป.ช.

๓. นายสรรเสริญ พลเจียก

เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๔. นายวรวิทย์ สุขบุญ

รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๕. นายธรรมนุญ เรืองดิษฐ์

รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๖. นายนิวัติไชย เกษมมงคล

ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๗. นายสุรพงษ์ อินทรถาวร

ผู้อำนวยการสำนักคดี

๘. นายนิติพันธุ์ ประจวบเหมาะ

ผู้อำนวยการสำนักการต่างประเทศ

๙. นายยุทธกร ช่อไม้ทอง

พนักงานไตสวนชำนาญการพิเศษ

๑๐. นายอภิชาติ ปุณยธัญพงศ์

พนักงานไตสวนชำนาญการพิเศษ

๑๑. นายศุภอรรถ อธิลา

พนักงานไตสวนชำนาญการ

๑๒. นายนิรุท สุขพ้อคำ

พนักงานไตสวนชำนาญการ

๑๓. นางสาวอพาลินท์ ลิ้มเนศกุล

พนักงานไตสวนชำนาญการ

๑๔. นางสาวกานดา ปานคำ

พนักงานไตสวนชำนาญการ

๑๕. นายชัยยุทธ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล

พนักงานไตสวนชำนาญการ

๑๖. นายไสว ไชยแสง

ผู้ช่วยพนักงานไตสวนปฏิบัติการ

๑๗. นางสาวรณพร โพธิถาวรนิธย์	ผู้ช่วยพนักงานได้สวนปฏิบัติการ
๑๘. นางสาวกรองทอง ไทยสุโข	ผู้ช่วยพนักงานได้สวนปฏิบัติการ
๑๙. นางสาวกุลนิดา ศักดิ์สุภา	เจ้าหน้าที่การต่างประเทศปฏิบัติการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๒๗๒ วันพุธ ที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ก่อนเริ่มพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน รายงานต่อที่ประชุมว่า ที่ประชุมอนุกรรมการได้หารือในประเด็นการจัดโครงการสัมมนารับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ซึ่งในเบื้องต้นได้กำหนดให้มีการจัดโครงการสัมมนารับฟังความคิดเห็นในวันพุธ ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๐ ณ อาคารรัฐสภา ๒

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. รายงานต่อที่ประชุมว่า ในเบื้องต้นคณะอนุกรรมการได้หารือเกี่ยวกับรูปแบบในการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ซึ่งคณะอนุกรรมการเห็นว่าเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีเป็นจำนวนมาก จึงควรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นในช่วงปลายเดือนมีนาคมนี้ และควรจัดในกรุงเทพมหานครก่อน ทั้งนี้ ในการจัดรับฟังความคิดเห็นต้องมีการจำแนกกลุ่มของผู้เข้าร่วมสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นซึ่งในเบื้องต้นสามารถจำแนกกลุ่มของผู้เข้าร่วมสัมมนาออกเป็นเจ็ดกลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่หนึ่ง คือ กลุ่มการเมือง รายชื่อบุคคลที่จะเชิญเข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่เป็นตัวแทนของกลุ่มการเมือง โดยเฉพาะพรรคการเมืองขนาดใหญ่ รวมถึงบุคคลที่เคยถูกคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สวนแล้ว ชี้มูลความผิด เป็นต้น

กลุ่มที่สอง คือ หน่วยงานราชการ รายชื่อของผู้แทนหน่วยงานราชการที่จะเชิญเข้าร่วมสัมมนานั้น คณะอนุกรรมการจะมีหนังสือเชิญไปยังหัวหน้าส่วนราชการต่างๆ ในระดับกระทรวง โดยเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจในการอนุมัติหรือการอนุญาตเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ของรัฐ เป็นต้น

กลุ่มที่สาม คือ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ รายชื่อของผู้แทนหน่วยงานรัฐวิสาหกิจนั้น คณะอนุกรรมการจะมีหนังสือเชิญไปยังทุกหน่วยงานรัฐวิสาหกิจเพื่อส่งตัวแทนเข้าร่วมสัมมนา

กลุ่มที่สี่ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายชื่อของผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะเชิญเข้าร่วมสัมมนานั้น ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารท้องถิ่น และอาจเชิญเป็นรายบุคคล โดยเฉพาะบุคคลที่ให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องการปราบปรามการทุจริตเป็นพิเศษ

กลุ่มที่ห้า คือ องค์กรภาคเอกชน รายชื่อของผู้แทนองค์กรภาคเอกชนที่จะเชิญเข้าร่วมสัมมนานั้น ได้แก่ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) เป็นต้น

กลุ่มที่หก คือ องค์กรตรวจสอบ รายชื่อของผู้แทนองค์กรตรวจสอบที่จะเชิญเข้าร่วมสัมมนา ได้แก่ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงาน ป.ป.ท. สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด และกรมสอบสวนคดีพิเศษ เป็นต้น

กลุ่มที่เจ็ด คือ ภาคประชาสังคม รายชื่อของผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมที่จะเชิญเข้าร่วมสัมมนา ได้แก่ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) สมาคมสื่อต่างๆ และมูลนิธิเครือข่ายต่อต้านคอร์รัปชัน เป็นต้น

สำหรับประเด็นคำถามที่ใช้ในการรับฟังความคิดเห็นนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นคำถามในลักษณะที่เป็น การเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาเสนอข้อเสนอนั้นๆ เกี่ยวกับกระบวนการการทำงานของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าจะดำเนินการอย่างไร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปราบปรามการทุจริตมากยิ่งขึ้น ซึ่งคำถามดังกล่าวจะใช้เป็นคำถามสำหรับผู้เข้าร่วมสัมมนาทุกกลุ่ม อย่างไรก็ตาม อาจมีการกำหนดประเด็นคำถามโดยเฉพาะเจาะจงสำหรับกลุ่มผู้เข้าร่วมสัมมนาบางกลุ่ม เช่น กลุ่มการเมือง หรือกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อพิจารณาจากจำนวนการจำแนกกลุ่มผู้เข้าร่วมสัมมนาแล้ว เห็นว่า จะมีผู้เข้าร่วมสัมมนาเป็นจำนวนมาก ดังนั้น การจัดสัมมนาในครั้งนี้จะต้องคำนึงถึงสถานที่ที่จะใช้จัดสัมมนา อย่างไรก็ตาม การจัดสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. นั้น เห็นด้วยว่าควรจัดในกรุงเทพมหานคร

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. รายงานต่อที่ประชุมว่า ประเด็นการนำเอาพระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญไปรวมบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น ผู้แทนสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้แสดงความเห็นต่อ คณะอนุกรรมการว่า การบัญญัติกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญในลักษณะดังกล่าว อาจส่งผลกระทบต่อ สำนักงานได้ในกรณีที่มีเหตุการณ์ทางการเมืองทำให้รัฐธรรมนูญถูกยกเลิก และหากมีการยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็จะส่งผลถึงสำนักงานที่ต้องถูกยุบไปด้วย สำหรับการจ้ดรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

พ.ศ. นั้น ขณะนี้คณะอนุกรรมการอยู่ระหว่างการพิจารณาเพื่อเตรียมความพร้อม โดยจะแจ้งกำหนดการ และสถานที่ในการจัดรับฟังความคิดเห็นเสนอต่อที่ประชุมอีกครั้งหนึ่ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ไม่ว่าจะบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญรวมไว้ใน ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้หรือไม่ก็ตาม ความคงอยู่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญนั้น เป็นอำนาจของคณะผู้ก่อรัฐประหารว่าจะให้คงอยู่ต่อไปหรือไม่

จากนั้นประธานกรรมการกล่าวเชิญประธานกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการ ป.ป.ช. และผู้แทน สำนักงาน ป.ป.ช. ให้ความเห็นและตอบข้อซักถามในประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ประธานกรรมการสอบถามว่า การบัญญัติบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ” ไว้ใน ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ผู้ร่างมีความมุ่งหมายอย่างไรในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ต่างประเทศกระทำการทุจริตในประเทศไทย

นายนิติพันธุ์ ประจวบเหมาะ ผู้อำนวยการสำนักงานการต่างประเทศ สำนักงาน ป.ป.ช. ชี้แจงว่า เนื่องจากประเทศไทยเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (UNCAC) ซึ่งทำให้เกิดพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม ดังนั้น การกำหนดฐานความผิดในร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. จึงต้องบัญญัติให้สอดคล้องกับ ฐานความผิดที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ด้วย ซึ่งการกำหนดฐานความผิดนั้นจะต้องเป็นการกำหนดฐาน ความผิดเกี่ยวกับการทุจริตที่มีความใกล้เคียงกับฐานความผิดของต่างประเทศด้วย ซึ่งถือว่าการกระทำทุจริต ข้ามชาติเป็นฐานความผิดที่ต้องได้รับความร่วมมือจากรัฐต่างประเทศที่เป็นภาคีตามอนุสัญญา ฉบับนี้ ดังนั้น จึงเป็นที่มาในการบัญญัติบทนิยามความหมายของคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ” ไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เนื่องจากการกระทำทุจริตในบางกรณีอาจมีเจ้าหน้าที่ ของรัฐต่างประเทศเข้าไปมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดด้วย ประกอบกับเมื่อพิจารณาจาก พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่ผ่านความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาตินั้น ได้มีการแก้ไขโดยได้บัญญัติบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ” ไว้เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับฐานความผิดที่เกี่ยวกับการ ทุจริตที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยได้เพิ่มฐานความผิดเกี่ยวกับการเรียก และรับสินบนของ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศไว้ด้วย

ประธานกรรมการสอบถามว่า หากเกิดกรณีที่มีการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีอำนาจดำเนินการไต่สวนเพื่อดำเนินคดีแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศหรือไม่

นายนิติพันธุ์ ประจวบเหมาะ ผู้อำนวยการสำนักงานการต่างประเทศ สำนักงาน ป.ป.ช. ชี้แจงว่า หากเป็นความผิดที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักรไทย คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็สามารถบังคับใช้กฎหมาย ภายในประเทศดำเนินคดีแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อการกระทำความผิดของ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศที่เป็นความผิดตามกฎหมายไทยและเป็นความผิดตามกฎหมายแห่งประเทศ เจ้าของสัญชาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศคนดังกล่าว ฐานความผิดดังกล่าวอาจมีเอกสิทธิ์ความคุ้มกัน เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ ซึ่งในกรณีดังกล่าวประเทศไทยก็จะดำเนินการแจ้งให้ประเทศเจ้าของสัญชาติ ของผู้กระทำผิดไปดำเนินการตามฐานความผิดตามกฎหมายประเทศนั้นๆ ต่อไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า การบัญญัติบทนิยามในลักษณะดังกล่าว เป็นการบัญญัติให้การกระทำ ที่เป็นความผิดตามกฎหมายของประเทศเจ้าของสัญชาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เป็นความผิดตาม

กฎหมายไทยด้วย ซึ่งเป็นการเพิ่มหน้าที่ให้แก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะต้องตรวจสอบการกระทำทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศที่ได้กระทำผิดตามฐานความผิดที่กำหนดไว้ในต่างประเทศ ซึ่งการกระทำ ความผิดดังกล่าวเจ้าหน้าที่ของรัฐของประเทศไทยไม่มีส่วนร่วมกระทำความผิดเลย

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า เมื่อพิจารณาอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ข้อ ๑๖ เห็นว่ามีฐานความผิดอยู่สองประการ คือ ความผิดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศให้สินบน กับความผิดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศรับสินบน ในลักษณะที่เป็นความผิดอาญา ดังนั้น หากบัญญัติคำว่า “ผู้ใด” ไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็จะมีความหมายครอบคลุมการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศทั้งการเรียกและรับสินบนอยู่แล้วหากเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศได้กระทำความผิดในราชอาณาจักรไทย โดยไม่ต้องบัญญัติบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ” ไว้อีก

นางสาวอพาสินธุ์ ลิ้มธเนศกุล พนักงานไต่สวนชำนาญการ สำนักงาน ป.ป.ช. ชี้แจงว่า เมื่อพิจารณาร่างมาตรา ๕๔ ได้บัญญัติเปิดช่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถส่งเรื่องให้กับประเทศที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศคนดังกล่าวมีสัญชาติเพื่อดำเนินคดีต่อไปได้ หากพบว่าเป็นกรณีที่มีการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศที่กระทำในราชอาณาจักรไทย และการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดทั้งกฎหมายไทยและเป็นความผิดที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลต่างประเทศด้วย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาส่งเรื่องให้หน่วยงานต่างประเทศที่มีหน้าที่และอำนาจที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินคดีตามกฎหมายของประเทศนั้นๆ ต่อไป ซึ่งไม่เป็นการเพิ่มหน้าที่ให้แก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่อย่างใด

นายนิติพันธุ์ ประจวบเหมาะ ผู้อำนวยการสำนักงานการต่างประเทศ สำนักงาน ป.ป.ช. ชี้แจงว่า การกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการทุจริตระหว่างประเทศที่แต่ละประเทศจะต้องไปกำหนดเป็นฐานความผิดนั้น จะมีกลไกในการตรวจสอบ ประเมินและติดตาม เกี่ยวกับการกำหนดฐานความผิดของแต่ละประเทศที่เป็นภาคีสัญญาดังกล่าวว่าเป็นการกำหนดฐานความผิดที่สอดคล้องกับอนุสัญญาดังกล่าวหรือไม่ ซึ่งจากผลการประเมินและติดตามเกี่ยวกับการกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการเรียกและรับสินบนที่เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศนั้น เป็นการกำหนดฐานความผิดที่นานาประเทศที่เป็นภาคีสัญญาได้กำหนดไว้ทั้งสิ้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศกระทำทุจริตร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลใด หรือนิติบุคคลในประเทศไทย คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็มีอำนาจในการไต่สวนเพื่อดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศคนดังกล่าวได้อยู่แล้ว แต่หากเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศกระทำการทุจริตที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยเลย โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศคนดังกล่าวเพียงมาประจำการในประเทศไทยเท่านั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ควรไปดำเนินการไต่สวนการกระทำดังกล่าวแทนต่างประเทศ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า การบัญญัติบทนิยาม คำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ” ไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ น่าจะเป็นการนำหลักการของพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. ๒๕๓๕ มาเป็นแนวทางในการบัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการดำเนินงานความร่วมมือทางอาญาระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดฐานทุจริตเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สอบถามว่า หากใช้คำว่า “ผู้ใด” แทนคำว่า “ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่

ขององค์การระหว่างประเทศ” ในร่างมาตรา ๒๐๔ และร่างมาตรา ๒๐๕ แล้วคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจได้หรือไม่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เคยมีการดำเนินการตามร่างมาตรา ๒๐๔ หรือร่างมาตรา ๒๐๕ หรือไม่ และถ้าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ จะส่งผลต่อการชี้วัดคุณภาพของการปราบปรามคอร์รัปชันในประเทศหรือไม่

นายนิติพันธุ์ ประจวบเหมาะ ผู้อำนวยการสำนักงานการต่างประเทศ สำนักงาน ป.ป.ช. ชี้แจงว่า เรื่องถ้อยคำน่าจะสามารถปรับเปลี่ยนได้หากถ้อยคำดังกล่าวมีความครอบคลุม ในเรื่องการปฏิบัติงานนั้นยังไม่เคยมีคดี แต่เคยมีการสืบสวนหรือแสวงหาข้อเท็จจริง กรณี บริษัท ปตท กรีน เอ็นเนอร์ยี (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับผู้ที่ทำหน้าที่ให้กับสถานทูตอินโดนีเซียประจำประเทศไทย ส่วนเรื่องการชี้วัดคุณภาพของการปราบปรามคอร์รัปชันในประเทศ ที่ผ่านมามีคณะกรรมการ ป.ป.ช. เคยแจ้งเรื่องกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องไปยังสำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime :UNODC) แล้ว ทั้งนี้ หากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. จะมีเนื้อหาที่แตกต่างไปจากกฎหมายเดิมแต่ไม่ได้ขัดหรือทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพลดลง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็สามารถชี้แจงกับสำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติได้

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ตามร่างมาตรา ๒๐๕ หากเกิดกรณีทูตของประเทศ ก เรียกเก็บเงินจากประชาชนประเทศ ข เพื่ออนุญาตให้เดินทางเข้าประเทศ ก ได้ ซึ่งเป็นกรณีระหว่างต่างชาติดกับต่างชาติ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องมีหน้าที่เข้าไปดำเนินการด้วย ทั้งนี้ เห็นว่าเรื่องดังกล่าวไม่ควรเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๙ (๑๔/๑) บัญญัติว่า “ดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริตที่ผู้ประสานงานกลางตามกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญาส่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการหรือพิจารณาให้ความช่วยเหลือกับต่างประเทศในคดีทุจริตซึ่งมีคำร้องขอความช่วยเหลือตามกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องอาญา” เป็นการเขียนเชิงบังคับให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องให้ความช่วยเหลือเมื่อถูกร้องขอในทุกกรณี ซึ่งอาจไม่อยู่บนหลักการปฏิบัติต่างตอบแทน (reciprocity) เพราะประเทศไทยต้องดำเนินการให้ความช่วยเหลือในทุกกรณีขณะที่รัฐต่างประเทศอาจไม่ให้ความช่วยเหลือประเทศไทยก็ได้

นายนิติพันธุ์ ประจวบเหมาะ ผู้อำนวยการสำนักงานการต่างประเทศ สำนักงาน ป.ป.ช. ชี้แจงว่า ตามพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. ๒๕๓๕ หากเป็นเรื่องการดำเนินคดีทางอาญาเมื่อประเทศไทยขอความร่วมมือไปยังต่างประเทศ ต่างประเทศก็ต้องให้ความร่วมมือ ส่วนกรณีคดีแพ่งจะเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๒๓/๕ ความรับผิดชอบของนิติบุคคล

ประธานกรรมการกล่าวว่า การที่อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) ต้องการให้ตั้งฐานความผิดร่วมกันในทางปฏิบัติฐานความผิดในแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันจะสามารถดำเนินการตามแนวทางของ

อนุสัญญาได้จริงหรือไม่ เช่น หากเจ้าหน้าที่ของประเทศไทยกับคนไทยไปกระทำความผิดตามกฎหมายของ สหราชอาณาจักรในสหราชอาณาจักร คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีอำนาจในการสอบสวนหรือไม่ หากให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการสอบสวนได้ หมายความว่าแต่ละประเทศสามารถเขียนกฎหมาย ก้าวล่วงอำนาจอธิปไตยประเทศอื่นได้ใช่หรือไม่

นายนิติพันธุ์ ประจวบเหมาะ ผู้อำนวยการสำนักงานต่างประเทศ สำนักงาน ป.ป.ช. ชี้แจงว่า ตามหลักการของอนุสัญญาดังกล่าวต้องการให้มีการกำหนดฐานความผิด แต่ทั้งนี้ในการร่างกฎหมายของ แต่ละประเทศสามารถกำหนดหรือปรับถ้อยคำของกฎหมายได้ แต่ต้องไม่ขัดกับอนุสัญญาดังกล่าว

ประธานกรรมการสอบถามว่า ตามความตั้งใจของผู้ร่างความว่า “ผู้เสียหาย” หมายความว่ารวมถึง ผู้ให้สินบนด้วยหรือไม่ เพื่อให้ทราบถึงความมุ่งหมายว่าต้องการให้ผู้ให้สินบนสามารถร้องเรียน หรือถูกกัน เป็นพยานได้ ใช่หรือไม่

นายนิติชัย เกษมมงคล ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้แจงว่า ตามร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. “ผู้เสียหาย” ในที่นี้ไม่รวมถึงผู้ให้ สินบน แต่เป็นผู้ถูกกล่าวหา ทั้งนี้ ผู้ถูกกล่าวหาอาจถูกกันเป็นพยานกรณีเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิด

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผู้ให้สินบนในความเป็นจริงถือเป็นผู้เสียหายด้วย ทั้งนี้ การไม่กำหนดให้ “ผู้เสียหาย” หมายความว่ารวมถึงผู้ให้สินบนด้วย อาจทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ได้รับข้อมูลที่เป็น ประโยชน์เนื่องจากผู้ให้สินบนจะไม่กล้าร้องเรียนเพราะไม่ทราบว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีดุลพินิจ อย่างไร จะพิจารณาให้ตนเป็นผู้ถูกกล่าวหา หรือเป็นพยานในคดี ผู้ให้สินบนจึงเลือกที่จะไม่ร้องเรียน ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งคือ เรื่องขอบเขตอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ผ่านมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ได้มุ่งเน้นพิจารณาเฉพาะกรณีการทุจริตที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการอย่างร้ายแรง แต่พิจารณาเรื่องการประพฤติมิชอบซึ่งหมายความว่ารวมถึงการกระทำความผิดวินัยไม่ว่าการกระทำนั้น จะร้ายแรงหรือไม่ จึงทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีภาระมาก ดังนั้น เป็นไปได้หรือไม่ที่จะให้เรื่อง การกระทำความผิดทางวินัยที่ไม่ร้ายแรงเป็นไปตามหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการที่สังกัด หรือองค์กร ที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ คณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดิน หรือผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรมุ่งเน้นเฉพาะกรณีการทุจริตที่ก่อให้เกิด ความเสียหายแก่ทางราชการอย่างร้ายแรงเท่านั้น

นายสุรศักดิ์ ศิริวิเชียร กรรมการ ป.ป.ช. ชี้แจงว่า ตามหลักการบริหาร การดำเนินการควรต้องมี เอกภาพ ดังนั้น ทุกคดีที่เกี่ยวกับการทุจริตหรือประพฤติมิชอบควรต้องมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในเบื้องต้น เพื่อดำเนินการให้ทราบถึงลักษณะคดีแล้วจึงดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ ความกังวลงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมากเกินไปทำให้การดำเนินงานล่าช้า นั้น ในทางปฏิบัติทางคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีการ จัดลำดับความสำคัญของคดีเพื่อดำเนินการ แม้จะมีความล่าช้าในการทำงานบ้างก็เพื่อให้การสืบสวน สอบสวนมีประสิทธิภาพ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความเป็นเอกภาพไม่ได้หมายความว่าเรื่องประพฤติมิชอบทุกเรื่อง ต้องไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพราะในส่วนราชการนั้น ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่และอำนาจโดยตรงในการ ดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาในเรื่องการกระทำผิดวินัย และความผิดทางวินัยหลายเรื่องไม่เกี่ยวข้องกับการทุจริต ดังนั้น จึงควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ทั้งนี้ ไม่ได้เป็นการตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพียงแต่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เน้นการพิจารณาในเรื่องที่มีความสำคัญ ซึ่งจะทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.

มีเวลาในการพิจารณาคดีที่มีความสำคัญและทำให้จำนวนคดีที่ขาดอายุความลดน้อยลง หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. พบว่าส่วนราชการไม่ดำเนินการใด ๆ ในกรณีที่ว่าเจ้าหน้าที่ประพฤตินิชอบ หรือมีการให้ความช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ผู้ประพฤตินิชอบ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจที่จะนำเรื่องดังกล่าวมาพิจารณาได้

นายนิติไชย เกษมมงคล ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้แจงว่า เคยมีกรณีที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สวนวินิจฉัยชี้มูลความผิดผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยผู้ถูกกล่าวหา ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานทุจริตหรือปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ แต่หลังจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สวนแล้วพบว่าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นความผิดทางวินัยเท่านั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงได้แจ้งไปยังต้นสังกัดว่าผู้ถูกกล่าวหา มีความผิดทางวินัยเท่านั้น แต่ศาลปกครองได้วินิจฉัยว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเฉพาะคดีที่เกี่ยวกับการทุจริต ไม่มีอำนาจในคดีอื่น คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าได้มีการได้สวนแล้วและเพื่อไม่ให้สำนวนเสียเปล่าจึงเพิ่มเรื่องการประพฤตินิชอบให้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า การเพิ่มหน้าที่และอำนาจเรื่องการประพฤตินิชอบทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจกับองค์กรอื่น เช่น ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ จึงไม่ควรให้หน้าที่และอำนาจซ้ำซ้อนกัน และสอบถามว่า ความว่า “ทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ” มีจุดมุ่งหมายอย่างไร หากมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือลดลงผิดปกติถือว่าเป็นความผิดเลยหรือไม่ หรือจะใช้หลักดังกล่าวเป็นฐานในการเข้าไปตรวจสอบ เพราะกรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการหรือได้รับมรดกก็ถือว่ามีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติเช่นกัน

นายวรวิทย์ สุขบุญ รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้แจงว่า ความว่า “ทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ” เป็นนิยามตามกฎหมายเดิม โดยมีความมุ่งหมายให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเมื่อเข้ารับตำแหน่งเพื่อเปรียบเทียบกับทรัพย์สินและหนี้สินหลังจากพ้นจากตำแหน่ง หากทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะให้ผู้นั้นชี้แจงการได้มาซึ่งทรัพย์สินนั้น ถ้าชี้แจงได้ก็ไม่เข้าข่ายทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ไม่มีการนิยามความหมายของความว่า “ผิดปกติ” ว่าเป็นการไม่สามารถชี้แจงที่มาที่ไปของทรัพย์สินได้ จึงอาจต้องไปนิยามคำดังกล่าวไว้

นายวรวิทย์ สุขบุญ รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้แจงว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ไม่มีการนิยามความว่า “ผิดปกติ” ไว้ แต่ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๓๘ ได้บัญญัติให้ผู้ถูกกล่าวหาสามารถชี้แจงการได้มาของทรัพย์สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อมีมติต่อไป

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง สอบถามว่า ความในมาตรา ๔ (๑) ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ความว่า “(๑) การมีทรัพย์สินมากผิดปกติ” มีความหมายว่าอย่างไร

นายวรวิทย์ สุขบุญ รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้แจงว่า “การมีทรัพย์สินมากผิดปกติ” หมายถึงการรั่วไหลผิดปกติโดยเทียบจากรายได้ หรือฐานะของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ที่เสนอมานั้น การมีทรัพย์สินมากผิดปกติถือเป็นความผิดในตัวเอง โดยไม่ได้

สนใจว่าผู้ถูกกล่าวหาได้ทรัพย์สินดังกล่าวมาอย่างไร จึงควรต้องมีนิยามคำว่า “ผิดปกติ” โดยอาจนิยามตามความหมายของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่า คำว่า “ผิดปกติ” หมายถึงการไม่สามารถบอกถึงที่มาของทรัพย์สินที่ชอบด้วยกฎหมายได้ และสอบถามถึงที่มาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่า ควรมีการกำหนดไว้ในกฎหมายหรือไม่ทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มาจากกลุ่มบุคคลใด เช่น ศาล อธิบดี อาจารย์มหาวิทยาลัย ผู้ประกอบวิชาชีพ และผู้ชำนาญการบริหารการเงิน การคลัง การบัญชีอย่างน้อยกลุ่มละหนึ่งคนเพื่อประโยชน์ในการมองภาพรวมได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง

พลตำรวจเอก วัชรพล ประสารราชกิจ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. กล่าวว่า การบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มาจากกลุ่มบุคคลต่าง ๆ อย่างน้อยกลุ่มละหนึ่งคน จะทำให้เกิดสัดส่วนที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ในการวินิจฉัยเพราะการวินิจฉัยต้องใช้ความรู้ความสามารถในหลายด้านประกอบกัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า เรื่องการแจ้งบัญชีทรัพย์สิน ในทางปฏิบัติมีปัญหามาก เช่น กรณีบัญชีธนาคารมีเงินศูนย์บาท แล้วผู้แจ้งไม่ได้แจ้งในบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินถือว่าแจ้งทรัพย์สินไม่ครบ ทั้งที่บัญชีธนาคารมีเงินศูนย์บาทไม่ถือว่าเป็นทรัพย์สินเพราะไม่มีมูลค่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีแนวทางใดหรือไม่ทำให้การแจ้งบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกระทำได้ง่ายขึ้น และควรมีหลักเกณฑ์ว่าเมื่อพบว่าผู้แจ้งมีการแจ้งบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินไม่ถูกต้องก็ควรให้ผู้แจ้งแก้ไขบัญชีดังกล่าวให้ถูกต้องโดยยังไม่ถือเป็นความผิด

นายวรวิทย์ สุขบุญ รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้แจงว่า ปัญหาดังกล่าวเกิดจากความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่เห็นว่าบัญชีคือทรัพย์สิน ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ให้ความรู้และทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่แล้วว่าทรัพย์สินนั้นต้องมีค่ามีราคา และสามารถตีเป็นมูลค่าได้ ส่วนเรื่องการแจ้งบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินไม่ถูกต้อง ในทางปฏิบัติคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะใช้ดุลพินิจในการวินิจฉัยว่าผู้แจ้งจงใจจะแจ้งเท็จหรือปกปิดหรือไม่ แล้วจึงจะดำเนินการต่อไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรบัญญัติไปในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ว่า เมื่อพบว่าบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินมีข้อผิดพลาดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้แจ้งมาแก้ไขบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด หากไม่แก้ไขบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามที่ได้รับแจ้งถือว่าผู้แจ้งจงใจจะแจ้งเท็จ เพราะการแจ้งหรือไม่แจ้งบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินไม่เป็นความผิด แต่เป็นเพียงหลักฐานในการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เท่านั้น นอกจากนี้ วิธีการในการเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่เปิดเผยเลขประจำตัวประชาชน เลขที่โฉนดที่ดิน และเลขที่บัญชีธนาคารต่อสาธารณะ อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้แจ้งได้ ดังนั้น เป็นไปได้หรือไม่ที่การเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะเปิดเผยโดยสรุปไม่ลงรายละเอียดทรัพย์สิน แต่ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิผู้เกี่ยวข้องจะเข้ามาขอข้อมูล

พลตำรวจเอก วัชรพล ประสารราชกิจ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ชี้แจงว่า เจตนารมณ์ คือประโยชน์ในการป้องกัน

นายนิติไชย เกษมมงคล ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา และเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๔ กำหนดว่า ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา เห็นว่า การเปิดเผยบัญชีรายการแสดงทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือความปลอดภัยในทรัพย์สินของบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลเกินสมควร ให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวปกปิดข้อมูลเลขประจำตัวประชาชน เลขที่บัญชีธนาคารหรือสถาบันการเงิน เลขที่บัตรเครดิต ภาพถ่ายทรัพย์สินอื่น

โดยวิธีลบ ตัดทอน หรือกระทำโดยประการอื่นใดในสำเนาฉบับของบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ดังนั้น ผู้แจ้งไม่จำเป็นต้องแจ้งรายละเอียดดังกล่าวได้ แต่ทั้งนี้การเปิดเผยต่อสาธารณะนั้นยังมีความจำเป็นเพราะประชาชนหรือสื่อมวลชนที่พบว่าการแจ้งบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้นไม่ถูกต้อง เช่น แจ้งไม่ครบ หรือให้ผู้อื่นถือครองทรัพย์สินแทน จะได้แจ้งข้อมูลที่พบว่าไม่ถูกต้อง ดังกล่าวมายังคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อเป็นเบาะแสในการดำเนินการต่อไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในการเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้แจ้งโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรเปิดเผยแบบองค์รวมโดยอาจมีการแยกรายการ แต่ไม่ต้องบอกรายละเอียด ซึ่งการเปิดเผยดังกล่าวสามารถตรวจสอบได้เช่นกัน เช่น การแจ้งที่ดินว่ามีที่ดินที่จังหวัดใด จำนวนกี่ไร่ หากประชาชนหรือสื่อมวลชนเห็นว่าไม่ถูกต้องก็สามารถแจ้งข้อมูลที่เห็นว่าไม่ถูกต้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ เพราะการเปิดเผยรายละเอียดบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินอาจทำให้เกิดข้อโต้แย้งหรือข้อสงสัยในตัวผู้แจ้ง และก่อให้เกิดความเสียหาย หรือเกิดข้อกังขาซึ่งเป็นอันตรายต่อคนบริสุทธิ์

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ตั้งข้อสังเกตว่า การประเมินมูลค่าของทรัพย์สิน เกิดปัญหาว่าจะประเมินราคาทรัพย์สิน เช่น พระเครื่อง วัตถุโบราณที่เป็นมรดกตกทอดอย่างไร

นายวรวิทย์ สุขบุญ รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. กล่าวว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องเปิดเผยรายการบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐภายในสามสิบวัน หากจะแก้ไขให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เปิดเผยรายการบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐแบบสรุปเพื่อป้องกันอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือความปลอดภัยในทรัพย์สินของบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือจะเป็นการรुकล้ำสิทธิส่วนบุคคลเกินสมควร ก็ควรขยายเวลาดังกล่าวออกไปเพื่อให้เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. มีเวลาในการสรุปเพราะจำนวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีค่อนข้างมาก

ประธานกรรมการกล่าวว่า หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามร่างมาตรา ๑๔ มีหน้าที่และอำนาจบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการฟอกเงิน และยังมีเรื่องอื่นๆ อีก หน้าที่และอำนาจดังกล่าวจะมีมากเกินไปหรือไม่ และการได้สวนสาธารณะหมายถึงอะไร

นายนิติไชย เกษมมงคล ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้แจงว่า เรื่องการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถใช้อำนาจในการขอข้อมูลการทำธุรกรรมทางการเงินได้เช่นเดียวกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้นเป็นไปตามกฎหมายเดิม ในทางปฏิบัติเรื่องการตรวจสอบความร้ายวณผิดปกติคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีการประสานไปยังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน แต่ปัญหาที่พบคือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะมีข้อมูลการทำธุรกรรมทางการเงินตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไป หากมีการทำธุรกรรมทางการเงินที่ต่ำกว่าสองล้านบาท คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะไม่มีข้อมูลในส่วนนี้ ทำให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไม่สามารถสรุปและวิเคราะห์รายงานเพื่อเสนอมายังคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงต้องมีอำนาจในการประสานขอข้อมูลดังกล่าวจากสถาบันการเงินโดยตรง ทั้งนี้ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจในการขอข้อมูลการทำธุรกรรมทางการเงินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐจากสถาบันการเงิน เพื่อประโยชน์ในกระบวนการตรวจสอบทรัพย์สิน การร้ายวณผิดปกติ การปราบปรามการทุจริต และการให้สินบน

ประธานกรรมการกล่าวว่า การให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเฉพาะเรื่องเพื่อตรวจสอบธุรกรรมการเงินสามารถกระทำได้ ควรบัญญัติให้ชัดเจนว่าการใช้อำนาจดังกล่าวจะใช้ในกรณีใดบ้าง

นายนิติพันธุ์ ประจวบเหมาะ ผู้อำนวยการสำนักงานการต่างประเทศ สำนักงาน ป.ป.ช. ชี้แจงว่าการไต่สวนสาธารณะใช้ในต่างประเทศค่อนข้างมาก ที่เห็นได้ชัดคือในประเทศออสเตรเลีย โดยการไต่สวนสาธารณะจะมีประโยชน์อย่างมากในการพิจารณาการทุจริตในเชิงนโยบาย โครงการขนาดใหญ่หรือโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง เพราะการไต่สวนสาธารณะจะทำให้รัฐต้องชี้แจงต่อสาธารณะเกี่ยวกับนโยบาย โครงการขนาดใหญ่ หรือโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง ซึ่งจะเป็นการป้องปรามไม่ให้เกิดการทุจริตได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า การใช้วิธีการไต่สวนสาธารณะในการตรวจสอบคดีทุจริตนั้น อาจขัดต่อหลักการสอบสวนคดี เนื่องจากการสอบสวนคดีจะต้องมีการเก็บข้อมูลของคดีไว้เป็นความลับ

นายนิติพันธุ์ ประจวบเหมาะ ผู้อำนวยการสำนักงานการต่างประเทศ สำนักงาน ป.ป.ช. ชี้แจงว่าประเทศออสเตรเลียใช้วิธีการไต่สวนสาธารณะเฉพาะคดีทุจริตที่มีผลกระทบต่อสาธารณประโยชน์หรือคดีทุจริตในเชิงนโยบาย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างรัฐธรรมนูญกำหนดกลไกและวิธีการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่มีผลกระทบต่อสาธารณประโยชน์หรือการทุจริตในเชิงนโยบายไว้แล้ว

นายภัทรธำ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่าควรคำนึงถึงความพร้อมของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วย เนื่องจากหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่มีความพร้อมในการใช้วิธีการไต่สวนสาธารณะ ก็อาจส่งผลต่อการทำงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กำหนดให้การไต่สวนสาธารณะเป็นทางเลือกหนึ่งในการตรวจสอบคดีทุจริต คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงควรนำวิธีการไต่สวนสาธารณะไปใช้ตรวจสอบคดีทุจริตอย่างเหมาะสม

นายนิติพันธุ์ ประจวบเหมาะ ผู้อำนวยการสำนักงานการต่างประเทศ สำนักงาน ป.ป.ช. ชี้แจงว่าการไต่สวนสาธารณะจะเป็นประโยชน์ต่อการตรวจสอบคดีทุจริต และในร่างมาตรา ๖๓ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถใช้การไต่สวนสาธารณะตรวจสอบคดีทุจริตที่มีผลกระทบต่อสาธารณประโยชน์ได้

ประธานกรรมการสอบถามว่า ร่างมาตรา ๑๙ วรรคสาม กำหนดไว้ว่า “ในการไต่สวนและวินิจฉัยตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจวินิจฉัยความผิดทางอาญา ทางวินัย หรือทั้งทางอาญาและทางวินัย ได้ในทุกฐานความผิดหรือบทาตราที่เกี่ยวข้อง” มีจุดมุ่งหมายอย่างไร

นายนิติพันธุ์ ประจวบเหมาะ ผู้อำนวยการสำนักงานการต่างประเทศ สำนักงาน ป.ป.ช. ชี้แจงว่า คดีทุจริตบางคดีอาจเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทที่มีความเกี่ยวข้องกัน เช่น กรณีตำรวจถูกกล่าวหาว่าปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ซึ่งเป็นความผิดกรรมเดียวแต่เป็นความผิดกฎหมายหลายบทและอาจมีความผิดทางวินัยด้วย ร่างมาตรา ๑๙ วรรคสาม จึงกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจวินิจฉัยความผิดทางอาญา ความผิดทางวินัย หรือความผิดทั้งทางอาญาและทางวินัย ได้ในทุกฐานความผิดหรือบทาตราที่เกี่ยวข้องได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า หน่วยงานราชการแต่ละแห่งจะมีวิธีการทำงานแตกต่างกัน เช่น การทำงานของข้าราชการทั่วไป และการทำงานของตำรวจ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงควรพิจารณาถึงวิธีการและประเพณีปฏิบัติในการทำงานของแต่ละหน่วยงานก่อนที่จะมีการชี้มูลความผิดข้าราชการ และการสอบสวนคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในบางคดีก็อาจถูกมองว่าดำเนินการไม่ถูกต้อง เช่น การปล่อยให้คดี

ขาดอายุความ เป็นต้น จึงเห็นว่าหน่วยงานต้นสังกัดควรเป็นผู้ดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการนั่นเอง ไม่ควรให้องค์กรอื่นเป็นผู้ตัดสินเนื่องจากหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดทางวินัยกับข้าราชการแล้ว ก็จะทำให้ศาลหรือองค์กรตรวจสอบอื่นต้องยึดถือสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลัก ในการดำเนินคดีกับข้าราชการผู้นั้น

พลตำรวจเอก วัชรพล ประสารราชกิจ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ชี้แจงว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคดีทุจริตที่ค้างค้างการพิจารณาอยู่พอสมควร จึงได้มีการสอบถามความคิดเห็นจากประชาชนว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรทำหน้าที่ตรวจสอบเฉพาะคดีทุจริตที่เป็นคดีอาญาหรือไม่ โดยประชาชนส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรทำหน้าที่ตรวจสอบและมีอำนาจในการชี้มูลความผิดทั้งคดีทุจริตที่เป็นคดีอาญาและชี้มูลความผิดทางวินัยกับข้าราชการที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับผู้บริหารของกระทรวงต่างๆ เองก็มีความต้องการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ชี้มูลความผิดทางวินัยของข้าราชการ เพื่อให้หน่วยงานสามารถดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการได้อย่างเต็มที่

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดร่างมาตรา ๒๒ กำหนดให้การลงมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องใช้คะแนนเสียงข้างมากของจำนวนกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ ส่วนการทำงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ใช้วิธีการตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมานั้น เห็นว่ามีส่วนทำให้การตรวจสอบคดีทุจริตเกิดความล่าช้า หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานโดยให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบคดีเบื้องต้นเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะทำให้การทำงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีประสิทธิภาพมากขึ้นหรือไม่

นายนิติไชย เกษมมงคล ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๒๒ เป็นไปตามหลักการเดิมของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

พลตำรวจเอก วัชรพล ประสารราชกิจ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ชี้แจงเพิ่มเติมว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. อยู่ในระหว่างการจัดทำระเบียบให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยกำหนดให้มีการตั้งหัวหน้าพนักงานไต่สวนขึ้นมากำกับดูแลการทำหน้าที่ของพนักงานไต่สวนของสำนักงาน ป.ป.ช. ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่วนการตั้งคณะอนุกรรมการนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่ายังมีความจำเป็นต้องมีการตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อให้มีผู้ทรงคุณวุฒิเข้ามาร่วมตรวจสอบคดีทุจริต อย่างไรก็ตาม หากพนักงานไต่สวนของสำนักงาน ป.ป.ช. มีประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบคดีทุจริตมากขึ้น ก็จะทำให้มีการตั้งคณะอนุกรรมการในคณะกรรมการ ป.ป.ช. ลดน้อยลง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. จะมีการกำหนดกรอบเวลาในการตรวจสอบคดีทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้ เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เร่งดำเนินการตรวจสอบคดีทุจริตให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด

พลตำรวจเอก วัชรพล ประสารราชกิจ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ชี้แจงว่า ปัจจุบันคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ออกระเบียบเกี่ยวกับการแสวงหาข้อเท็จจริงในคดีโดยให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบคดีต้องแสวงหาข้อเท็จจริงในคดีให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาหกเดือนนับแต่วันที่รับเรื่องไว้พิจารณา แต่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นสามารถขอขยายเวลาการแสวงหาข้อเท็จจริงได้จำนวนสองครั้ง ครั้งละสามเดือน หากมีการขยายเวลาเกินหนึ่งปีจะต้องเสนอเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา และในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ได้กำหนดระยะเวลาในการไต่สวนคดีทุจริตไว้เป็น

เวลาสองปี แต่สามารถขยายเวลาการไต่สวนในบางคดีที่ต้องขอข้อมูลจากต่างประเทศได้ นอกจากนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจอกระเบียบเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. มีอำนาจจับกุม และควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหา รวมทั้งใช้อำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรพิจารณาอย่างรอบคอบในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. มีอำนาจจับกุม หรือควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหา หรือใช้อำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. จะกำหนดกรอบเวลาในการตรวจสอบคดีทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้ และจะมีการกำหนดโทษเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ที่ไม่ดำเนินการสอบสวนคดีจนทำให้คดีนั้นขาดอายุความด้วย

นายนิติพันธุ์ ประจวบเหมาะ ผู้อำนวยการสำนักงานการต่างประเทศ สำนักงาน ป.ป.ช. ชี้แจงว่า ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีระยะเวลาในการตรวจสอบคดีทุจริตข้ามชาติหรือคดีทุจริตที่ต้องขอข้อมูลจากต่างประเทศเป็นเวลาห้าปีเนื่องจากหากกำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบคดีน้อยเกินไป อาจไม่สามารถนำทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาที่อยู่ในต่างประเทศกลับคืนมายังประเทศไทยได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากกำหนดระยะเวลาการตรวจสอบคดีทุจริตไว้นานเกินไป ก็อาจทำให้ผู้ถูกกล่าวหาโอนย้ายทรัพย์สินทั้งหมดได้ซึ่งจะส่งผลให้การตรวจสอบคดีทุจริตกระทำได้ยากขึ้น และควรคำนึงถึงกรณีเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ไม่ดำเนินการขอข้อมูลจากต่างประเทศโดยเร็วจนทำให้คดีนั้นขาดอายุความ จึงควรต้องมีกลไกในการตรวจสอบว่าเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจังหรือไม่ นอกจากนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสามารถทำหน้าที่ช่วยเหลือการทำงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เพียงใดและหากมีการตั้งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประจำภาคเข้าไปตรวจสอบการทุจริตแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประจำจังหวัด จะเกิดประโยชน์ต่อการทำงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือไม่

พลตำรวจเอก วัชรพล ประสารราชกิจ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ชี้แจงว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคดีเกี่ยวกับการทุจริตที่ค้างค้างการพิจารณาอยู่จำนวนประมาณ ๒,๐๐๐ คดี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคดีที่เกี่ยวกับผู้บริหารท้องถิ่นถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องการให้การตรวจสอบคดีทุจริตมีการรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ ให้รวดเร็วยิ่งขึ้นจึงได้มีการตั้งพนักงานไต่สวนขึ้นมาเพื่อให้มีหน้าที่แสวงหาข้อเท็จจริง ซึ่งจะทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบคดีที่ค้างอยู่ให้เสร็จสิ้นได้ภายในสามปี ส่วนสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนั้นจะแบ่งการทำงานเป็นการตรวจสอบทรัพย์สิน การปราบปรามทุจริต การป้องกันการทุจริต การปลูกฝังจิตสำนึกเกี่ยวกับการทุจริต และการรวบรวมพยานหลักฐานเบื้องต้นเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ดำเนินการไต่สวนคดีรวดเร็วยิ่งขึ้น จึงเห็นว่าสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีความสำคัญต่อการทำงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบกับปัจจุบันคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีการจัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำภาคไว้แล้ว โดยให้มีหน้าที่กำกับดูแลให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่อยู่ในความรับผิดชอบบูรณาการการทำงานร่วมกันในการเข้าไปตรวจสอบคดีทุจริตในพื้นที่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรคำนึงถึงกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอาจเข้าไปมีผลประโยชน์ร่วมกับข้าราชการหรือประชาชนในพื้นที่ ซึ่งอาจส่งผลต่อการตรวจสอบการทุจริตในพื้นที่ได้ และสอบถามว่าองค์กรตรวจสอบการทุจริตของต่างประเทศมีการตั้งสำนักงานประจำจังหวัดด้วยหรือไม่

นายนิติพันธุ์ ประจวบเหมาะ ผู้อำนวยการสำนักงานการต่างประเทศ สำนักงาน ป.ป.ช. ชี้แจงว่า องค์กรตรวจสอบการทุจริตในหลายประเทศมีการตั้งสำนักงานประจำจังหวัดด้วยเช่นกัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขยายองค์กรให้มีขนาดใหญ่ขึ้นก็อาจเป็น
ตัวบ่งชี้ว่าการปราบปรามทุจริตขององค์กรประสบความสำเร็จ

พลตำรวจเอก วัชรพล ประสารราชกิจ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ชี้แจงว่า หากมีการดำเนินการให้
เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีแล้ว ก็อาจมีการยุบคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ และหากมีการพัฒนา
ศักยภาพการทำงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ก็จะส่งผลให้คดีทุจริตมีจำนวน
ลดน้อยลง

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ตั้งข้อสังเกตว่า
มีความจำเป็นต้องกำหนดให้มีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประจำจังหวัดหรือไม่ และหากสำนักงาน ป.ป.ช.
ประจำจังหวัดมีหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สิน และป้องกันและการปราบปรามการทุจริตแล้ว สำนักงาน ป.ป.ช.
ประจำภาคจะมีหน้าที่ดำเนินงานในเรื่องใด

พลตำรวจเอก วัชรพล ประสารราชกิจ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ชี้แจงว่า ร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ไม่ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการ
ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ซึ่งสอดคล้องกับร่างรัฐธรรมนูญนี้ ส่วนสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดจะมีหน้าที่ใน
การตรวจสอบทรัพย์สิน การปราบปรามการทุจริต และการปลูกฝังจิตสำนึกเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริต
แต่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำภาคจะมีหน้าที่กำกับดูแลให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดร่วมกันตรวจสอบ
คดีทุจริตที่เป็นคดีสำคัญ เช่น คดีที่เกี่ยวข้องกับผู้มิอทธิพลในพื้นที่

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า
ควรแยกหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดให้ชัดเจน
โดยกำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำภาค มีหน้าที่ตรวจสอบการทุจริต และให้สำนักงาน ป.ป.ช.
ประจำจังหวัดทำหน้าที่ป้องกันและปลูกฝังจิตสำนึกเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตจะเหมาะสมมากกว่า
ส่วนการสอบสวนข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในจังหวัดนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีแนวทางการสอบสวนโดยให้
เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. จากส่วนกลางเป็นผู้สอบสวนข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ใช่หรือไม่

พลตำรวจเอก วัชรพล ประสารราชกิจ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ชี้แจงว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช.
สามารถกำหนดหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำภาคและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด
ให้มีความชัดเจนได้ ส่วนการสอบสวนข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในจังหวัดนั้น จะมีกรรมการ ป.ป.ช. จาก
ส่วนกลางเข้าไปเป็นประธานคณะกรรมการไต่สวนและเป็นผู้รับผิดชอบในการไต่สวนข้าราชการผู้นั้น

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ในประเทศญี่ปุ่นจะตรวจสอบ
การทุจริตโดยใช้วิธีการตรวจสอบการทุจริตแบบทั่วไป และวิธีการตรวจสอบการทุจริตที่ทำให้สังคมเกิดการ
ตื่นตัวและต่อต้านการทุจริต คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงควรนำวิธีการตรวจสอบการทุจริตของประเทศญี่ปุ่น
มาปรับใช้กับการตรวจสอบการทุจริตในประเทศไทย

พลตำรวจเอก วัชรพล ประสารราชกิจ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ชี้แจงว่า ร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช.
มีอำนาจสอบสวนคดีในลักษณะเช่นเดียวกับการสอบสวนคดีของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งจะทำให้การ
ตรวจสอบการทุจริตในคดีสำคัญมีประสิทธิภาพมากขึ้น

นายสรรเสริญ พลเจียก เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ในการดำเนินการ
รวบรวมพยานหลักฐานในคดีทุจริตนั้น หากมีการร้องเรียนมายังสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดแล้ว
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดจะเข้าไปตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานในเบื้องต้นอย่างรวดเร็ว

ส่วนกรณีที่มีการตั้งข้อสังเกตว่าเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอาจมีผลประโยชน์ร่วมกับข้าราชการอื่นในพื้นที่นั้น ตั้งแต่มีการตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดไม่ปรากฏว่ามีการร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเข้าไปมีส่วนได้เสียกับคดีทุจริตหรือมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับข้าราชการในจังหวัด โดยสำนักงาน ป.ป.ช. มีวัฒนธรรมขององค์กรในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต และจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนชน พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ ๘๐ มีความเห็นว่าควรมีสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เนื่องจากการทำงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและการปราบปรามการทุจริตในพื้นที่

ประธานกรรมการกล่าวขอบคุณประธานกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. และผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ได้มาชี้แจงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.

ต่อจากนั้น ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นการบัญญัติกฎหมายโดยนำแนวคิดมาจากวัฒนธรรมองค์กรของตำรวจ ซึ่งมีลักษณะเป็นการสร้างอาณาจักรเพื่อขยายอำนาจเป็นสำคัญ

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ กล่าวว่า บทบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตนี้ส่วนใหญ่กำหนดให้หน่วยงานหลายภาคส่วนดำเนินการมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในเรื่องใดเรื่องหนึ่งพร้อม ๆ กัน ซึ่งทำให้การทำงานมีลักษณะที่ซ้ำซ้อนกัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำหนดให้หน่วยงานหลายภาคส่วนดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในเรื่องใดๆ พร้อมกัน เนื่องจากไม่มีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า คณะทำงานของรัฐบาลที่ตั้งขึ้นเพื่อดำเนินมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานคณะทำงาน ได้บูรณาการหน่วยงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเข้ามาปฏิบัติงานร่วมกัน แต่เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตนี้ พบว่าการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ยังไม่สอดคล้องกันเท่าที่ควร

ประธานกรรมการกล่าวว่า องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ คือ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งนี้ ควรบัญญัติกฎหมายให้องค์กรอิสระทั้งสี่องค์กรตั้งคณะทำงานร่วมกัน เพื่อประสานงานการทำงานระหว่างกันและไม่ซ้ำซ้อนกัน โดยอาจต้องบัญญัติหลักการดังกล่าวไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขององค์กรอิสระทั้งสี่ฉบับ

นายภัทรธำ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า การอภิปรายแสดงความคิดเห็นในคณะอนุกรรมการทำให้เห็นภาพกระบวนการและขั้นตอนการกระทำการทุจริตที่ชัดเจน ซึ่งวัฒนธรรมองค์กรของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะปกป้องเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน ทำให้มีการตรวจสอบการกระทำการทุจริต รวมทั้งการกระทำความผิดทางวินัยของเจ้าหน้าที่ค่อนข้างน้อย ทั้งนี้ เห็นควรเชิญอนุกรรมการที่เคยดำรงตำแหน่งกรรมการ ป.ป.ช. มาให้ข้อมูลกับคณะกรรมการ เพื่อให้คณะกรรมการได้รับทราบสภาพปัญหาที่แท้จริงภายในสำนักงาน ป.ป.ช. โดยเฉพาะปัญหาการไต่สวน

ข้อเท็จจริงในคดีทุจริตต่าง ๆ ที่เกิดปัญหาข้อมูลในการพิจารณาแล้วไหลก่อนมีการไต่สวนคดี ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องมีการบริหารจัดการภายในสำนักงาน ป.ป.ช. ให้มีการปฏิรูปการทำงานอย่างจริงจัง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุจากไม่มีองค์กรใดมีอำนาจในการตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวมทั้งเจ้าหน้าที่ในสำนักงาน ป.ป.ช. ทั้งนี้ องค์กรที่เหมาะสมที่สุดที่จะทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คือ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

นายอิทธิพันธุ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ กล่าวว่า ภายในสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินก็เกิดปัญหาว่าจะให้องค์กรใดมีอำนาจตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งหากกำหนดให้กรมบัญชีกลางมีอำนาจตรวจสอบ จะเกิดปัญหาว่าเป็นการให้อำนาจฝ่ายบริหารตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรอิสระซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม ทั้งนี้ มีการเสนอแนวคิดให้คณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน ของรัฐสภา เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากให้คณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน ของรัฐสภา เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นกรณีที่ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง เนื่องจากจะทำให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตกอยู่ภายใต้อาณัติของฝ่ายการเมือง

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ กล่าวว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ข้อมูลกับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญว่าบทบัญญัติเรื่องการไต่สวนสาธารณะที่เสนอมาในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นเพียงข้อเสนอให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณา ซึ่งทำให้เกิดข้อสงสัยว่าบทบัญญัติทั้งหลายที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอมานั้นได้มีการวิเคราะห์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจริงในทางปฏิบัติหากมีการใช้บังคับเป็นกฎหมายหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณา คณะกรรมการจะต้องทำการพิจารณาและยกร่างหลักการใหม่อีกครั้งหนึ่ง

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันศุกร์ ที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๔๕ นาฬิกา

นายเผ่าพันธุ์ นวลสง
 นิตกรชำนาญการ
 นางสาวอัจฉรา สวนสมุทร
 วิทยากรชำนาญการพิเศษ
 นายสกนธ์ พรหมบุญตา
 นิตกรชำนาญการ

นายณฤพณ์ ฐิติจันทร์
นิติกรปฏิบัติการ
ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
สำนักกรรมมาธิการ ๒
ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์